

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Oikeusministeriön yhteydessä toimiva kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi. Strategian merkitys korostuu aikana, jolloin demokratiaa horjutetaan monin eri tavoin ja yhteiskunnallinen polarisaatio voimistuu. Demokratia ja osallisuus rakentavat pitkän ajan kriisinkestävyyttä, ja kansalaisjärjestöt ovat luotettava ja turvallinen toimija yhteiskunnallisissa kriisitilanteissa.

KANE arvostaa sitä, että kansalaisyhteiskunnan ja kansalaistoiminnan merkitys yhteiskunnan kriisinkestävyydessä ja kokonaisturvallisuudessa tunnustetaan yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (erityisesti 5.3). KANE kehottaa valmistelijoita vielä konkretisoimaan, miten kansalaisyhteiskunta näkyy varautumisessa, valmiussuunnittelussa ja -harjoittelussa sekä poikkeustilanteissa. Kansalaisyhteiskunnan merkitys on tarpeen tunnistaa myös kriiseistä oppimisessa ja strategian seurannassa tavoitteiden ja mittareiden tasolla. Kehittämiskohteita tunnustetaan myös käynnissä olevassa VN TEAS -hankkeessa ja sen tähänastisissa tuloksissa, joista on julkaistu tietoa osoitteessa <https://tietokayttoon.fi/ajankohtaista/blogi/-/blogs/onko-naapuri-paras-turvasi->

Valtionavustusleikkaukset heikentävät kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä. Leikkaukset vaikuttavat esimerkiksi kansalaisjärjestöjen rakenteisiin, mahdollisuuksiin järjestää ennalta ehkäisevää toimintaa ja koordinoita vapaaehtoisten osallistumista. Ajankäyttöä ja vapaa-ajan osallistumista koskevat tilastot osoittavat, että yhdistys- ja vapaaehtoistoimintaan osallistuminen on pysynyt pitkälti ennallaan, mutta ihmiset haluavat osallistua erilaiseen toimintaan kuin ennen, ja heidän ajastaan kilpaillaan. Turvallisuusstrategiassa (esimerkiksi 5.3) ei tunnusteta kansalaisyhteiskunnan tilaa riittävällä tarkkuudella, eikä strategiassa tarkastella, mitä vaikutuksia julkisen hallinnon ja talouden tai esimerkiksi ihmisten osallistumisen muutoksilla on kansalaisyhteiskuntaan ja kansalaistoimintaan, ja sitä kautta kokonaisturvallisuudelle. Vapaaehtoistoimintaa ei voi pitää itsestään selvänä voimavarana yhteiskunnassa, vaan sitä pitää vaalia ja vahvistaa.

KANE pyytää, että valmistelijat tarkastelevat vielä kokonaisturvallisuuteen liittyviä päämääriä ja tavoitteita suhteessa kansalaisyhteiskunnan tilaan ja toimintaedellytyksiin ja ottavat kantaa, kuinka kolmannelle sektorille osoitettaisiin riittävä rahoitus kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi (esimerkiksi toimenpiteessä 52). Elinvoimainen kansalaisyhteiskunta on yhteiskunnan etu kaupunkiseuduilta harvaan asutulle maaseudulle, eikä kerran purettuja järjestörakenteita saada nopeasti takaisin.

KANE jatkaa mielellään keskustelua kansalaisyhteiskunnan tilasta ja tulevaisuudesta turvallisuusstrategian valmistelua, toimeenpanoa ja seuranta varten.

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

-

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

-

Lehtonen Mikko

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta - Taina Susiluoto,
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan puheenjohtaja